

Teollisuus, rakentaminen ja liike-elämän palvelut kääntyvät ensi vuonna selvään nousuun

Palkansaajien tutkimuslaitos (PT) on aloittanut toimialaennusteiden laatimisen. Ensimmäisessä toimialaennusteessa tarkastellaan keskeisten teollisuusalojen, rakentamisen ja liike-elämän palveluiden viimeaikaista kehitystä ja arvioidaan toimialojen kehitysnäkymiä vuosiksi 2009–2011¹. Juuri nämä toimialat ovat kärsineet eniten talouskriisistä. Ennusteen mukaan niiden tuotanto supistuu tänä vuonna 20 prosenttia mutta kasvaa ensi vuonna yhteensä lähes viisi ja puoli prosenttia ja vuonna 2011 tätäkin enemmän, noin seitsemän prosenttia. Tulevien vuosien kasvu jakaantuu verraten epätasaisesti eri toimialoille. Vuosien 2010 ja 2011 kasvu ei vielä riitä saavuttamaan vuoden 2008 lähtötasoa.

PT:n toimialakohtaiset ennusteet ovat niin sanottuja malliennusteitä. Ne on saatu toimialojen kehitystä kuvaavasta mallista, joka on kytketty PT:n kokonaistaloudelliseen makromalliin. Toimialakohtainen ennuste on tehty tuotannolle, työtunneille ja työllisyydelle, investoinneille, ansiokehitykselle sekä liike-tulosprosentin osoittamalle kannattavuudelle.

Toimialojen vastaisen kehityksen ennustaminen on nykyisessä tilanteessa verraten hankalaa. Sama epävarmuus, joka koskee kokonaistaloudellisen kehityksen arvioita ja ennustuksia, koskee myös tässä raportissa esitettäviä arvioita tarkasteltavien toimialojen vastaisesta kehityksestä. Malliennusteet eivät ota huomioon talouden rakenteiden mahdollista muuttumista aivan viime aikoina ja tämän vaikutuksia teollisuuden, rakentamisen ja liike-elämän palveluiden kysyntään. Rakennuskehitystä on kuitenkin otettu huomioon tuotanto-, investointi ja työtuntiyhtälöihin sisältyneellä aikatrendillä kuvaavalla muuttujalla. Niinpä osoittautui, että useiden tehdasteollisuuden alatoimialojen ja rakentamisen tuotanto laskee trendinomaisesti. Nouseva trendi havaittiin vain metallien jalostuksessa sekä liike-elämän palveluissa ja niihin sisältyvissä ohjelmointipalveluissa.

Ensi vuonna kasvaa ripeimmin sahatavaran ja puutuotteiden valmistus, metallien jalostus sekä elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus. Koneiden ja laitteiden valmistuksessa tuotanto supistuu vielä ensi vuonna noin kolme prosenttia mutta kääntyy vuonna 2011 vajaan neljän prosentin kasvuun. Rakentaminen kasvaa ensi vuonna jo runsaat 5 prosenttia, kun taas liike-elämää palveleva toiminta kasvaa ensi vuonna kaksi prosenttia ja vuonna 2011 kolme prosenttia.

Suomen teollisuudella on uudistumiskykyä

Ennusteissa näkyy oletettu nouseva kasvuprofiili kansainväliselle taloudelle ja sen aikaansaama Suomen ulkomaan-

kauppaa piristävä vaikutus vuosina 2010 – 2011. Viimeaikaisessa keskustelussa Suomen teollisuuden näkymistä on esitetty huomattavan synkkiäkin arvioita, joiden mukaan nykyisen taantumien aikana ja sen seurauksena Suomen teollisuus häviäisi omilla vientimarkkinoillamme, siis ennen kaikkea EU-alueella ja Venäjällä, markkinaosuuksia ulkomaiselle tuotannolle. PT:n ennusteeseen ei kuitenkaan sisälly näkemystä, jonka mukaan nimenomaan Suomessa tapahtuva teollinen toiminta joutuisi sellaisiin vaikeuksiin, joita ei koettaisi esimerkiksi euroalueen muissa maissa. Koska keskeiset vientimarkkinamme sijaitsevat Euroopassa, joka kasvaa kuitenkin muuta maailmaan hitaammin, tämä joka tapauksessa heijastuu Suomen vientiin ja vientialoihin.

Ajatus siitä, että Suomenkin teollisuuden elpyy kansainvälisen talouden vanavedessä, pitää sisällään oletuksen, jonka mukaan teollisuutemme kykenee uudistumaan – tukeutuen muun muassa työvoiman suhteellisen hyvään koulutustasoon ja aiemmin tehtyihin T&K-investointeihin – ja paikkaamaan lakkautettujen toimipaikkojen jättämää aukkoa. Tätä näkemystä tukee myös tuore taloushistoriamme: teollisuus elpyi 1990-luvun lamasta ja vuosituhannen vaihteen IT-kuplan puhkeamisesta dynaamisesti uudistumalla ja tavalla, jota ei pystytty hahmottamaan silloin, kun kriisi oli käsillä.

On huomattava myös, että koska teollisuuden tuotanto ei ennusteessamme nouse edes vuonna 2011 vuoden 2008 tasolle, toimipaikkoja lakkautetaan selvästi enemmän kuin uusia perustetaan. Aluksi tuotannon lisäys tulee mahdolliseksi nostamalla olemassa olevien toimipaikkojen käyttöastetta. ■

Lisätietoja

Ennustepäällikkö Eero Lehto,

puh. (09) 2535 7350

Tiedottaja, erikoistutkija Heikki Taimio,

puh. (09) 2535 7349

¹ Tarkasteltavat toimialat ovat (suluisissa TOL 2002-luokituksen mukainen 2-numerotason toimiala) sahatavaran ja puutuotteiden valmistus (20), massan paperin ja paperituotteiden valmistus (21), koksen, öljytuotteiden ja ydinpolttoaineen valmistus (23), kemikaalien, kemiallisten tuotteiden ja tekokuutiujen valmistus (24), kumi- ja muovituotteiden valmistus (25), metallien jalostus (27), metallituotteiden valmistus pl. koneet ja laitteet (28), koneiden ja laitteiden valmistus (29), elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus (DL, 30–33), kulkuneuvojen valmistus (DM, 34–35), rakentaminen (45), liike-elämää palveleva toiminta (KB, 71–74) ja (erikseen) tietojenkäsittelypalvelu (72).